



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Clerico Per Saltvm Promoto. Titvlvs XXIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

CAP. VIII.

Valet collatio beneficii et facta, qui prius fuit excommunicatus, sed absolutus tempore collationis.

Idem Decano & Subdiacono a Pellavon. & magistro P. cano. Petragoricen.

Proposuit *b* coram nobis magister P. clericus Episcopi Tuscylanen. quod G. sanctæ Mariæ in porticu Diacon. Cardin. in partibus illis Apost. sed. legationis fungente officio: quidam de Lemovicinio ei humiliter supplicarunt, ut eorum ecclesiam, quæ debito fraudabatur clericorum servitio, ordinaret: pro se ac magistro eodem precibus specialiter porrigentes. Ipse verò Lemovicen. civitatem ingressus, canonicos monuit, ut illos reciperent in socios & in fratres: maxime cum præbendâ v. vel iv. ab ultima ipsius ecclesiæ ordinatione vacassent: quibus post petitis & concessas deliberationis inducias non curantibus respondere, de præbenda Lemovicen. Cardin. prædictus eosdem clericos investivit: [1 & 7.] Cum autem dictus magister & Lemovicen. poenitentiaris in nostra fuissent præsentia constituti, & acta iudicii inspici fecerimus diligenter, per poenitentiaris testes intelleximus, quod Lemovicen. Episcopus pluribus annis antequam idem magister investitus fuerit, clericos Burgen. castri Lemovicen. & eundem P. nominatim (quem eorum dicebant consiliarium & fautorem) vinculo excommunicationis astrinxit. Per testes verò magistri P. probatur, quod est dictus Episcopus in Burgen. & eorum fautores tam clericos, quam laicos Lemovicen. excommunicationis sententiam protulisset, eos tamen per tres annos absolvit antequam dictus magister fuit investitus: [2 & 7.] Et quia idem Episcopus dicto magistro communicavit postea in ecclesia & in mensa: [3 & 7.] Quia verò sapè dictum magistrum investituræ suæ tempore à præfato Episcopo extrisse excommunicatum dictus poenitentiaris (sicut obtulerat) non probavit, cum ex adverso de absolutione & communiione dicti Episcopi fuerit facta fides: quod per dictum legatum de memorato magistro factum est, per definitivam sententiam duximus approbandam.

[1 Si verò probaret ipsum excommunicatum tunc temporis extitisse, non postponens, quod de ipsi factum fuerat, revocare, qui mandatum ap. sed. exsequentes utriusq. partis confessionibus & allegationibus intellectis, eandem causam sufficienter instruatam, ad nostrum remisissent examen.]

[2 Quibusdam Presbyteris usq. ad certum tempus in excommunicatione retentis, qui contra sententiam interditi præsumptuè celebrare.]

[3 Hic regitur qua utraq. parti proposuit intellectui.]

CAP. IX.

Suspensus vel excommunicatus ignoranter celebrando nulla indiget dispensationis respectu irregularitatis, aliâ scilicet.

Gregorius IX. l. i. c. canonici

Pragensibus. c.

Apostolica sed. & infra. Verum quia tempore suspensionis ignari celebratis divina, vos reddit ignorantia probabilis excusatos. Ceterum si forè ignorantia crafta & supina aut erronea fuerit, propter quod dispensationis gratia egeatis, eam vobis de benignitate Apostol. indulgemus.

CAP. X.

Excommunicatus minori celebrari non est irregularis, sed peccat, & potest eligere, & ea, que sunt jurisdictionis exercere, licet non eligi: & si confert sacramenta, licet peccet, tamen collatio tenet, & suam habet effectum.

a Al. Subdecano. b C. un. eod. tit. in 4. comp. c Hic titul. ex manuscr. restitutus est: vulgati dissentiant. al. ita: Gregor. IX. l. i. c. canon. Pragen.

Idem.

Si celebrat a minori excommunicatione ligatus, licet graviter peccet, nullius tamen notam irregularitatis incurrit, nec eligere prohibetur, vel ea, que ratione jurisdictionis sibi competunt, exercere. Si tamen scienter talis electus fuerit, eius electio est irrita, pro eo quod ad susceptionem eorum eligitur, a quorum perceptione sanctis patribus est privatus. Peccat autem conferendo ecclesiastica sacramenta: sed ab eo collata, virtutis non caret effectu, cum non videatur à collatione, sed participatione sacramentorum (quæ in sola consistit perceptione) remorsus. Dummodo non in contemptum ecclesiasticæ disciplinæ, videlicet contra prohibitionem superioris, communioni excommunicatorum pertinaciter se ingererit: in quo casu est anathemate feriendus.

DE CLERICO 6 NON ORDINATO
MINISTRANTE.

TITVLVS XXVIII.

CAP. I.

Clericus ministrans in penitentibus ad ordinem, quem non habet, deponendus est, & amplius non ordinandus.

Hormisdâ Papâ. c.

Si quis d. baptizaverit, aut aliquod divinum officium exercuerit, non ordinatus, propter temeritatem obijciatur de ecclesia, & nunquam ordinetur.

CAP. II.

Diaconus missam celebrans ad sacerdotium non promovetur: & a diaconatu suspenditur ad tempus: sed in beneficiis poterit ad tempus dispensari.

Urbanus III. Legim. e. Episcopo.

Ex literis *f* fraternitatis innotuit nobis, quod T. Diaconus cum non impossibilis ei manum, missarum celebrationem usurpare præsumpsit: [1 & 7.] Consultationi tuæ taliter respondemus, quod ad sacerdotis officium non poterit promoveri: à diaconatu quoque benedictione vel triennio pro tua maneat provisione suspendus. De beneficio autem misericorditer agatur cum eo: ad sustentationem privatus, ad seculi negotia revertatur. Ut autem securius ei possis hanc misericordiam facere, agenda poenitentia diligentem & circa eum curam non desinas exhibere: salubrius autem sibi absque dolo providebit, si ad regularem vitam se duxerit revertendum.

[1 Postmodum verò Domino aspirante, rediit ad seipsum & proprium cognoscens excessum, in tanto sibi periculo consilio, licet postularit: quia igitur super hoc tua nos duxerit, f. consilium, literis præsentibus.]

DE CLERICO PER SALTVM
PROMOTO.

TITVLVS XXIX.

CAP. I.

Qui ignoranter per saltum de Subdiacono fit Presbyter, post poenitentiam in Diaconum ordinatur, & postea poterit secum in sacerdotio dispensari.

a Vide Lovarr. in c. alma mater. de sent. ex. l. 6. & 7. Theobaldus 4. sent. dist. 11. & seq. & summissus, verbo excommunicatus. b In 7. manuscr. de non ordinato ministrante. c Al. Hincius. d C. i. eod. tit. in 1. comp. vide Bern. Diaz. in præd. crim. cas. 1. 11. e Legien. al. Lingen. f C. 2. eod. tit. in 1. comp. & post concil. Lat. sub Alex. III. p. 10. a. 62. g diligenter.

Inno.

Innocentius III. Bonon. Episcopo.

Te litera a continebant, quod (sicut ex relatione quorundam receperas) Presbyter diaconatus ordinem pretermisso, se fecit ad sacerdotii ordinem promoveri. Ipse tibi quoque secreto confessus est, se pro certo nescire, si restaliter se haberet, sed ex quo boni viri hoc adferebant, inter quos fuerat conversatus, credebatur assertioni eorum, eo quod tempore, quo ordines inferiores susceperat, inter annos discretionis fuerat constitutus: [1 & 2.] Mandamus, quatenus condignam poenitentiam pro huiusmodi negligentia injungas eidem: qua peracta (quia non intelligitur iteratum, quod factum esse nescitur) ipsum in Diaconum ordinare precures, & sic de misericordia eundem ministrare permittas in ordine sacerdotii.

[1 Tu igitur ipsum ad Apostol. sed. transmittens, nobis supplicasti humiliter, ut cum eo misericorditer agere dignaremur. Nos igitur ejus miseria condolemes, s. i. per Apost. sed.]

DE EO QUI FURTIVE ORDINEM SUSCEPIT b.

TITVLVS XXX.

CAP. I.

Qui furtive recepit ordinem, si contra hoc facientes lata erat excommunicatio, sine dispensatione Papa, in se suscepto ministrare, vel ad superiorem ascendere non potest: sed si excommunicatio lata non erat, Episcopus & Abbas potuerunt dispensare. hoc dicit, cum duobus sequentibus.

Alexander III. Ligenen. Episcopo c.

Veniens ad nos P. nobis d. expoluit, se furtive ordinem diacon. suscepisse. Vnde f. r. respon. quod si non fuit a te vel ab aliquo Archidiaconorum, vel prelatorum tuorum sub anathematis interminatione prohibitus, tu ipse in promotione ipsius ad sacerdotale officium condigna satisfactione imposita (nisi alia impediant) pro arbitrio tuo dispenses. Si vero interminatio anathematis super hoc facta est, moneas eum, ut in aliquo monasterio seu canonia habitum suscipiat regularem: cui, ex quo in habitu illo aliquantio tempore fuerit laudabiliter conversatus, poteris misericorditer providere: alioquin nulla ratione concedimus eum ad sacerdotalem ordinem promoveri.

CAP. II.

Summatum est supra capitulo proximo.

Celestinus III. e.

Um H. lator, f. presentium, sicut nobis sua quaestione monstravit, ad tuam (ordinationis causa) presentiam accessisset, iuxta consuetudinem patrie sibi quatuor minores ordines contulisti: quibus non contentus, subdiaconatum temerario ausu recepit. Quia vero idem clericus in hoc facto multum excessit: Mandamus, quatenus eum in minoribus duntaxat ordinibus celebrare permittas. Si vero domum religionis intraverit, & ita mores ejus exegerint, (Abbas si voluerit) in aliis poterit ordinibus dispensare.

CAP. III.

Summatum est supra cap. 1.

Idem.

Innotuit nobis g, quod G. clericus & alii duo de dicecesi tua ad G. quondam Segant. Episcopum, ut ordines reciperent ab eo, accesserunt. Cumque ab eo

a Cap. 1. eod. tit. in 2. compil. b Quid sit ordinem furtive suscipere, prater Pannormitanum & aliorum, tradit Hostiensis in summa eod. tit. & Bernard. Diaz. in pract. crim. can. c. 21. c Lincolniensis. d C. 1. eod. tit. in 1. compil. & post Conc. Lat. sub Alex. III. p. 26. c. 9. e Clemens III. f C. 1. eod. tit. in 1. compil. g Cap. 2. eod. tit. in 2. compil. vid. allegata in preced. e. hoc eod. tit. & Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 12. 13. & 14.

dem Episcopo sub excommunicationis sententia fuisset inhibuitum, ne quis se ad duos ordines suscipiendos ingereret, praedicti clerici nihilominus subdiaconatus & diaconatus ordinem clandestine susceperunt: [1 & infra.] Consul. tur taliter respond. quod ordinati in susceptis ordinibus de juris rigore ministrare non debent. Verum, tamen ad religionem aliquam voluerint se transferre, & peracta poenitentia pro arbitrio tuo eis injuncta, eundem laudabiliter fuerint conversati, processu temporis cum eis poteris de nostra licentia dispensare, ut postmodum susceptorum ordinum executione latentur.

[1 Quia igitur quid tibi agendum sit pro his nos duxit tuo s. consulendi.]

DE EXCESSIBVS PRAELATORUM & subditorum.

TITVLVS XXXI.

CAP. I.

Movet prelatos abstinere a gravaminibus subditorum, & aliqua enumerat, & geminam poenam imponit contra facientibus.

Alexander III.

Pervenit b ad audientiam nostram: [1 & infra.] Cum autem Presbyteros, qui filios & fratres benignè ac fraternam debeatis charitate fovere: Mandamus, quatenus in eos tallias & exactiones indebitas exercere nullatenus praesumas, nec de cetero irrationabiliter gravetis, vel inhonestè tractetis eosdem, aut sine iudicio capituli suspendere, vel eorum ecclesias interdicto subicere attendetis, neque duas ecclesias, quarum unam sufficere videbitis, permittatis illos tenere, nec aliquid excommunicare sine ordine iudicario praesumas. Scituri pro certo, quod si huiusmodi rumores de vobis iterum ad aures nostras pervenerint, pro tantis excessibus vos taliter puniemus, quod timore poenae vestrae ceteri a similibus abstinerebunt c.

[1 Unde si verum est, misamur plurimum: & adversus vos de iure movemur, quod in Presbyteros, qui sunt in vestra jurisdictione constituti, singulis annis, quasi in ser vos mercenarios, talliam faciatis, quibus nisi ad voluntatem vestram pecuniam solverint, divinum officium interdicetis, & vos vilitè & inhonestè interim tractatis, quod ipsos iacui despicibiles reddatis. Ideo si hac vera sunt, gravi debetis ultione ferri.]

CAP. II.

Non potest Episcopus sine causa ecclesiam alteri subiectam ab illius subiectione & obsequio liberare.

Idem Cantuariensis Archiepiscopo.

Ad hanc d, quoniam Episcopus plures ecclesias a consuetudine & obsequio Archidiaconorum liberatas constituit & immunes, per quod redditus diminuit eorundem: Mandamus, quatenus factum Episcopi super hoc corrigas & emendes, & ita provideas, quod praefatis Archidiaconis consuetudines, quas Presbyteri in ecclesiis suorum Archidiaconatum debent, plenarie conserventur: & illis debeat reverentiam exhibere & honorem.

CAP. III.

Habens subiectionem seu collationem beneficiorum, illud pro suo usu ceteris non potest, seu sibi conferre.

Idem Exoniensis Episcopo.

Ad aures e nostras pervenit, quod quidam Archidiaconi tui se in ecclesias, quae in suis Archidiaconatibus vacant, auctoritate propria intrudere non ve-

a Temporum. b Ca. 1. eod. tit. in 1. compil. c Vid. l. 2. in prin. C. ad l. l. ul. repe. & institut. de excom. s. hodie autem, in fin. d Cap. 2. eod. tit. in 1. compil. & post Concil. Lateran. p. 24. ca. 4. e Ca. 3. eod. tit. in 1. compil. & post Conc. Lateran. sub Alexan. III. part. 24. c. 3.

